

Maria Rosaria Valentini

Examen i tyska från La Sapienza-universitetet i Rom.
Bosatt i italiensktalande delen av Schweiz.

Publikationer:

- Quattro mele annurche (Gabriele Capelli Editore)
- Antonia (Gabriele Capelli editore)
- Mimose a dicembre (Keller)
- Magnifica (Sellerio)
- Il tempo di Andrea (Sellerio)

Magnifica vann priset "Onor d'Agobbio" Città di Gubbio 2016 och priset "Biblioteche di Roma" 2017. Romanen gavs även ut i Tyskland av DuMont Verlag, i Frankrike av Denoël och i pocket av J'ai lu.

I februari 2019 gavs diktsamlingen E il sonno non ha buio (Perrone editore) ut. År 2021 utgavs "Eppure osarano" (Brioschi editore). Femtio månar (Castelvecchi editore) från 2024 är den senaste romanen.

San Biagio inom mig

San Biagio är knutet till tusen minnen från min barndom.

Det är doften av bröd (det bästa i världen) som steg från hemmaugnar, det är Benedettas pizza med persilja och vitlök. Det är smaken av polenta med korn och paprika eller med katrinplommon, min favorit. Det är det hjärtskärande skriet från en gris som slaktades en kall januaridag. Det är glassen – nougat och gräddsmak – som jag köpte på Assuntas bar efter att ha sprungit över det lilla torget med mina snabba barnsteg. Mamma väntade vid tvättstället, för hon ville inte att jag skulle korsa huvudvägen ensam.

San Biagio var då bara en klunga hus, men för mig som var liten kändes det som ett helt universum mellan de nakna gränderna, där enda dekorationen

var pelargoner som hängde från balkongerna eller dahlior som stack upp ur plåthinkar vid dörrarna. Ibland gick jag en sväng på huvudgatan och mötte först till vänster Fiores slakteri, sedan till höger Filomenas och Lisettas fruktbutik. På torget fanns Idas lilla butik där jag köpte chokladostar, men först måste jag konfrontera Argo, hunden, som skrämde mig. Hos Ida fanns också en offentlig telefon. I dag, när vi är omgivna av telefoner och kommunikationsmedel, känner jag en ömhet för den platsen. Tänk alla historier, kärlekar och sorger som måste ha färdats genom Idas telefontrådar!

Lite längre bort minns jag Maria och Gerardos livsmedelsbutik med tobak. Jag gick dit för pistachiomortadella och för julavdelningen som Maria noggrant arrangerade; det var ett litet hörn,

men man kunde se att hon lade sin själ i det, och jag älskade att spegla mig i de glaskulor hon hängde upp. Utanför butiken, bara några meter bort, låg en liten bazar som sålde kläder, skor, garn, lakan och virknålar.

Om man fortsatte promenaden kunde man gå till Nunziata och Biagio för att köpa knäck, croissanter eller jordgubbsglass. Man kunde också stanna vid vinkällaren, som låg bara ett stenkast från mitt hus, men dit gick jag aldrig. Utanför dörren samlades män som spelade morra, skrek och gestikulerade – de skrämde mig lite.

San Biagio är för mig också säckpipornas eko, bandet som spelade bredvid några få marknadsstånd den tredje februari. Det är kvinnornas röster som sjöng med höga, ibland sorgsamma toner, medan en lång procession rörde sig under balkongen till huset där jag föddes.

San Biagio är en flock får och getter som betade på en sluttning, en labyrint av taggiga buskar i diken, ett fält av vilda jordgubbar som blommade i en liten röd explosion i början av juni. Det är berget täckt av träd, himlen som inte alltid var klar, svalor som flög och skrek vilt, forsande bäckar, och dammen som såg ut som ett enormt öga – och jag kände mig iakttagen. Det är en grön kupol av lövverk som på sommaren verkade sluka allt.

San Biagio är i mina minnen också synonymt med tystnad, ensamhet och avstånd. Det är människor som reste bort och aldrig kom tillbaka, det är ekot av tomma rum.

Det är en liten byskola där jag lärde mig skriva mina första ord och började drömma med dem. Det är min mammas hand som rättade till rosetten på mitt förkläde innan jag gick in i klassrummet, det är min pappa som berättade sagor för mig vid elden

på kvällen. Det är postkontoret där mina föräldrar arbetade och där jag också drömde mycket, inspirerad av flödet av brev, telegram och paket. Ofta såg jag på avgående post en märklig adress: Sverige.

”Det betyder Sverige!” förklarade mamma när hon såg min frågande min. Jag fantiserade.

San Biagio är också ett metspö som min pappa, på en väns råd, beställde från detta avlägsna land. Det är en pappersstjärna som dök upp på vintern i vissa fönster för att lysa upp natten. Och natten var mörk, lång.

Mycket tid har gått sedan dess, men jag har aldrig glömt dessa bilder – de är alltid med mig. San Biagio är idag inte längre ett vanligt resmål för mig, och det ligger inte nära. Avskedet kom tidigt: vid elva års ålder flyttade jag för att studera, först i Arpino, sedan i Rom och senare i Schweiz, där jag

nu bor. Jag är författare, poet och barnboks förläggare och samarbetar ofta med konstnärer från olika discipliner. Jag deltar i konferenser och kulturella debatter. Jag har mött många människor, lärt känna nya verkligheter, språk och sätt att leva. Men mina första år i San Biagio finns kvar som ett avtryck i mitt inre. Där lever smakerna, dofterna och tystnaden från en liten italiensk by, som ofta smyger sig in mellan raderna i mina romaner.

Maria Rosaria Valentini

November 2024

Magnifica

I en liten by i Apenninerna (aldrig nämnd vid namn eftersom den inte existerar, men den påminner mycket om San Biagio som jag inspirerades av) bor syskonen Ada Maria och Pietrino tillsammans med sin far Aniceto och mor Eufrasia. Livet är enkelt, fyllt av små händelser, blygsamma gester, lantliga ritualer och erfarenheter i direkt kontakt med naturen. Fattigdomen är påtaglig, förstärkt av spåren av andra världskriget, som lämnat efter sig lidande och ödeläggelse. Bland bergen, där berättelsen utspelar sig, är det svårt att greppa tidens gång, sociala förändringar och städernas expansion.

Ada Maria lever ett ensamt liv och drömmer om ett annat liv, men hon vågar inte lämna platsen och stannar kvar. Naturen – blommor, träd, frukt och

den odlade jorden – spelar en central roll i berättelsen och framträder som levande karaktärer.

En dag i skogen stöter Ada Maria på en man som gömt sig där. Han är mager och skäggig, kanske bara en synvilla eller en fantasi, tills denna skugga börjar tala till henne. Han är en tysk som förlorat all kontakt med den "verkliga världen" och inte förstått att kriget verkligen är slut – eller kanske har han insett det men saknar den psykiska styrkan att återgå till vardagslivet.

Ur detta möte växer en kärlekshistoria fram. Ada Maria och Benedikt (främlingens namn) övervinner fördomar och många hinder, men lyckas ändå inte fullt ut leva ut sin kärlek. Från deras möte föds dock en dotter, Magnifica, som berättar en familjesaga fylld av passion, mod och styrka.

Eppure Osarono

Romanen utspelar sig i Valle di Comino, i en liten by (utan namn och som inte finns på några kartor, men som återigen liknar San Biagio). Byn består av några få hus och en vid kurva från vilken man kan se en fantastisk solnedgång.

Mot slutet av 1800-talet bor två unga flickor, Lia och Lucietta, där. De är starkt knutna till området men drömmer samtidigt om andra horisonter. När de går till brunnen för att hämta vatten, med sina krukor på huvudet, delar de drömmar, hemligheter och fantasier. De föreställer sig framtiden, sjunger och lär sig genom hårda erfarenheter att varje steg kräver mod och ansträngning.

Med tiden växer deras längtan efter att lämna hemorten. En natt flyr de från den lilla värld de

känner och kastar sig ut i ett äventyr större än väntat. De har hört att utländska målare i Rom letar efter unga kvinnor från Ciociaria att avbilda – kanske kan de också stå modell för konstnärerna!

Det blir början på en resa fylld av rotlöshet, tillväxt, smärta och styrka. Deras vänskap utsätts för prövningar, kärleken gör entré i deras liv med både generositet och svek, och Lucietta når ända till Paris, där ingenting blir som hon föreställt sig.

Även i denna roman spelar naturen en viktig roll, tillsammans med seder och bruk från en lantlig verklighet som inte längre existerar. Hela historien inspirerades av en målning av den franske konstnären Antoine Auguste Ernest Hébert: *Les filles d'Alvito*.

Cinquanta Lune

Romanens huvudperson, Gi, har ett ovanligt namn. Hon är nästan fyrtio år gammal och bär på många önskningar, i både hjärta och sinne, som hon inte tänker ge upp. Mest av allt vill hon bli mamma, men hon har ingen partner.

Hon beslutar sig för artificiell insemination och möter otaliga svårigheter kopplade till samhällets förväntningar, lagar, medicinska protokoll och resor som tar henne ända till Danmark.

Det blir en utmanande väg som Gi möter med beslutsamhet, delvis tack vare sin mormor Coralla, som uppfostrade henne och vars lilla bageri under barndomen fylldes med dofter, smaker, fantastiska historier och hemligheter.

Även här står en liten by i centrum, med dess traditioner, natur och dialekt. Coralla har gett sitt barnbarn ett oändligt mod genom sitt eget liv som en stolt och kämpande kvinna. Hon har också genomfört en "omvänd migration" – från norr till söder, från Schweiz till Spilunga, hennes hemtrakt.

Romanen berör teman som acceptans, olika uttryck för moderskap, starka känslomässiga band och rötter som överlever trots rotlöshet, separationer, avstånd och längtan. Små byar ställs mot städer, och det långsamma, slutna livet från förr kontrasteras med det snabbare, moderna livet – utan att det senare nödvändigtvis är mer generöst.